

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 2/2021-31

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Rastislava Kaššáka a sudcov Jany Baricovej a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej spoločnosťou Advokátska kancelária VOZÁR s. r. o., Trenčianska 56/D, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Martin Vozár, proti postupu Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Co 72/2018 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Co 72/2018 **bolo porušené** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jej právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Krajský súd v Bratislave **je povinný** zaplatiť sťažovateľke primerané finančné zadosťučinenie **2 000 eur**, a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Krajský súd v Bratislave **je povinný** nahradiť sťažovateľke trovy konania **567,28 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 16. septembra 2020 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1

Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Co 72/2018 (predtým vedenom pod sp. zn. 2 Co 298/2014). Sťažovateľka navrhuje, aby jej ústavný súd priznal primerané finančné zadost'učinenie 8 000 eur, ktoré jej bude povinný vyplatiť krajský súd.

Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 2/2021 z 19. januára 2021 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavnú sťažnosť sťažovateľky v celom rozsahu na ďalšie konanie (výrok 1)

2. Z ústavnej sťažnosti, jej príloh a pripojených súdnych spisov vedených krajským súdom pod sp. zn. 2 Co 298/2014 a sp. zn. 2 Co72/2018 vyplýva, že krajskému súdu bolo 10. apríla 2014 doručené odvolanie sťažovateľky spolu s pripojeným spisom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“). Dňa 26. apríla 2018 vrátil spis okresnému súdu s tým, že vo veci je potrebné opravným uznesením odstrániť nedostatok, ktorý spočíval v nesprávnom označení sťažovateľky ako žalovanej v 1. rade. Okresný súd následne 18. mája 2018 spis predložil krajskému súdu na rozhodnutie o podanom odvolaní.

3. Krajský súd následne vo veci rozhodol rozsudkom č. k. 2 Co 72/2018 z 18. novembra 2020, ktorým potvrdil medzitýmny rozsudok okresného súdu č. k. 51 C 238/2012 z 27. novembra 2013 v odvolaní napadnutom výroku o určení, že je daný nárok žalobcu na náhradu škody proti sťažovateľke. Rozsudok krajského súdu bol 26. novembra 2020 expedovaný okresnému súdu na jeho doručovanie sporovým stranám.

II.

Argumentácia sťažovateľky

4. Proti postupu krajského súdu v napadnutom konaní podala sťažovateľka túto ústavnú sťažnosť, argumentujúc:

a) krajský súd do dňa podania ústavnej sťažnosti nerozhodol o jej odvolaní, ktoré podala 21. februára 2014, a to napriek skutočnosti, že podala sťažnosť na priet'ahy predsedovi krajského súdu;

b) na rozhodnutia o jej odvolaní čaká už šesť a pol roka, a pritom predmetom napadnutého konania nie je právne zložitá vec (posúdenie zodpovedností dieťaťa za škodu) a ide len o preskúmavanie medzitýmneho rozsudku v spore o regresnom nároku na náhradu škody, v dôsledku čoho boli nečinnosťou krajského súdu porušené jej práva označené v bode 1 tohto nálezu.

III.

Vyjadrenie krajského súdu a replika sťažovateľky

III.1. Vyjadrenie krajského súdu:

5. Krajský súd k ústavnej sťažnosti uviedol, že vec nebolo možné rozhodnúť skôr z objektívneho dôvodu množstva nevybavených spisov, avšak vzhľadom na dátum nápadu a podanú sťažnosť na priet'ahy v konaní referujúca sudkyňa vec naštudovala i mimo poradia a 18. novembra 2020 bol verejne vyhlásený rozsudok.

III.2. Replika sťažovateľky:

6. Sťažovateľka vo svojej replike predniesla, že:

- a) krajský súd nezaujal vo svojom vyjadrení stanovisko k tomu, že odvolacie konanie začalo už v roku 2014 a vec bola pôvodne vedená pod sp. zn. 2 Co 298/2014 a jej nemôže byť na ujmu počet nevybavených spisov vedených krajským súdom;
- c) celková dĺžka odvolacieho konania nasvedčuje tomu, že ide o exces, ktorý odníma podstatu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov. V odvolacom konaní sa prejednávala otázka, ktorá mala pre ňu veľký význam, pričom prietahmi bolo zmarené ďalšie dokazovanie v jej prospech a žalovaná istina podstatne vzrástla o žalované úroky;
- d) aj keď krajský súd rozhodol vo veci medzitýmneho rozsudku, naďalej pretrváva stav právnej neistoty sťažovateľky a celková dĺžka konania aj s prihliadnutím na dĺžku konania vrátane konania vedeného okresným súdom je už neúnosná;
- e) zo strany krajského súdu išlo len o preskúmanie medzitýmneho rozsudku a pri žalovanej náhrade škody poisťovňou vrátane úroku z omeškania 8,75 % p. a. proti sťažovateľke, ktorá bola donedávna maloletá, mal odvolací súd rozhodnúť túto vec ak už nie prednostne (obdobne ako poručenské veci), tak aspoň bez prietáhov.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

7. Podstata námietok sťažovateľky v súvislosti s namietaným porušením jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote je založená na jej tvrdení, že k porušeniu týchto jej práv došlo nečinnosťou krajského súdu v napadnutom konaní.

8. Ústavný súd pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (to platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru, pozn.) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (m. m. IV. ÚS 221/04).

9. Základnou povinnosťou súdu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa sporová strana obrátila na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

10. Táto povinnosť súdu do 1. júla 2016 vyplývala z § 6 Občianskeho súdneho poriadku, ktorý súdom prikazoval, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety Občianskeho súdneho poriadku, v zmysle ktorej len čo sa konanie začalo, postupoval v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá. Povinnosť súdu a sudcu konať bez prietáhov podľa

právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17 Civilného sporového poriadku, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným priet'ahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

11. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 74/02, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04) ústavný súd zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie strany sporu a postup samotného súdu. Za súčasť prvého kritéria ústavný súd považuje aj povahu prerokúvanej veci.

12. Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitost' veci, predmetom konania vedeného okresným súdom je rozhodovanie o regresnom nároku na náhradu škody. Predmet tohto sporu predstavuje bežnú agendu všeobecných súdov a úlohou krajského súdu ako odvolacieho súdu bolo rozhodnúť o odvolaní, ktoré podala sťažovateľka proti medzitýmne mu rozsudku. Hodnotením tohto kritéria ústavný súd nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by mohla ospravedlniť nečinnosť krajského súdu v napadnutom konaní.

13. V konaní o ústavnej sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov ústavný súd okrem zložitosti veci skúma aj to, akým spôsobom sa na priet'ahoch konania podieľa osoba, ktorá podala ústavnú sťažnosť vo veci porušenia jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd konštatuje, že nezistil také správanie sťažovateľky ako strany sporu napadnutého odvolacieho konania, ktoré by prispelo k zbytočným priet'ahom.

14. Ústavný súd napokon hodnotil samotný postup krajského súdu v napadnutom konaní. Konštatuje, že odvolacie konanie, ktoré sa začalo dorúčením odvolania krajskému súdu 10. apríla 2014, skončilo až po šiestich rokoch a deviatich mesiacoch vyhlásením rozsudku 18. novembra 2020, čo je z ústavnoprávneho hľadiska neakceptovateľné.

15. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že postupom krajského súdu v napadnutom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie jej veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

16. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti žiada priznať primerané finančné zadosťučinenie 8 000 eur, ktoré odôvodňuje skutočnosťou, že od svojich 10 rokov nemôže traumatizujúcu udalosť z detstva „vytesniť“ z mysle a zabudnúť na ňu, pretože jej ju pripomína súdne konanie, v ktorom je žalovaná na regresnú náhradu škody vyplatenú poisťovňou a odvolací súd nie je schopný viac ako šesť a pol roka rozhodnúť o tom, či teda za škodu ako 9-ročné dieťa nesie zodpovednosť alebo nie. U sťažovateľky počas obdobia jej dospievania (od jej 12 rokov až do jej plnoletosti) pretrváva neistota, ako všeobecné súdy v jej prípade rozhodnú.

17. Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

18. Vzhľadom na konštatované zbytočné prieskany krajského súdu v napadnutom konaní, berúc do úvahy predovšetkým neprimeranú dĺžku napadnutého odvolacieho konania, ako aj s prihliadnutím na skutočnosť, že krajský súd po podaní ústavnej sťažnosti vo veci rozhodol, považoval ústavný súd priznanie sumy 2 000 eur za primerané finančné zadost'učinenie (bod 2 výroku nálezu).

19. Vo zvyšnej časti, t. j. nad rámec priznaného finančného zadost'učinenia, ústavný súd ústavnej sťažnosti nevyhovel (bod 4 výrokovej časti nálezu).

V.

Trovy konania

20. Ústavný súd priznal sťažovateľke (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 567,28 eur (bod 3 výroku nálezu).

21. Ústavný súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal z obsahu súdneho spisu. Priznal náhradu za tri právne úkony, t. j. prevzatie a prípravu zastupovania, podanie ústavnej sťažnosti a vyjadrenie na výzvu ústavného súdu z 24. februára 2021. Odmena za jeden úkon právnych služieb za rok 2020 v zmysle § 11 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) predstavuje sumu 177 €. Takto stanovená odmena spolu s režijným paušálom 10,62 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavuje sumu 187,62 € za jeden úkon uskutočnený v roku 2020, t. j. za dva úkony sumu 375,24 €. Odmena za jeden úkon právnych služieb za rok 2021 v zmysle § 11 ods. 3 vyhlášky predstavuje sumu 181,17 €, čo spolu s režijným paušálom predstavuje sumu 192,04 €.

22. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je krajský súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 10. marca 2021

Rastislav Kaššák
predseda senátu